Cena egzemplarza 15 groszy

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHEŁMŻY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkami „STRZECHA RODZINNA“ „ROLNIK POLSKI“ i „BICZ“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł. z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: KAROL KIRSZ, Chełmża, Rynek bednarski 1

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 287. | Chełmża, piątek, dnia 13-go grudnia 1929 r. | Rok II.

Dział urzędowy powiatu toruńskiego

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz Pow. Augustyn Weiss).

Dot. terminu zalesienia zrębów.

Przypominam ponownie wszystkim właścicielom zrębów, powstałych na skutek wyrębu drzewostanów przed 1 lipca 1927 roku, że w myśl art. 5, 6 i 52 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24. czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. Ust. Nr. 57. poz. 504) wszystkie takie zręby muszą być zalesione sztucznie tj. przez siew nasion względnie sadzenia sadzonek najpóźniej **do dnia 15 maja 1933 roku.**

Termin ten nie dotyczy właścicieli tych zrębów, których zalesienie nakazane zostało przez władze odpowiednią decyzją w innym terminie względnie uregulowane zostało w zatwierdzonym przez właściwe władze planie gospodarstwa leśnego.

Jednocześnie przestrzegam wszystkich właścicieli zrębów, że w razie nieprzeprowadzenia zalesień zrębów do dnia 15 maja 1933 r. względnie innych terminach, wyznaczonych przez władzę, pociągnę bezwzględnie takiego właściciela niezalesionego zrębu do surowej odpowiedzialności przez nałożenie nań grzywny w wysokości do 5 zł. za każdy niezalesiony ar zrębu (do 500 zł. za każdy 1 hektar), a zalesienie przeprowadzę przez osobę trzecią na koszt właściciela.

Również przeprowadzę zalesienie przez osobę trzecią na koszt właściciela w tych wypadkach, gdy okaże się, że zalesienia przeprowadzone zostały w sposób niedostateczny.

Toruń, dnia 9 grudnia 1929.

Starosta Powiatowy Dr. Bogocz.

OBWIESZCZENIE.

Podaję do ogólnej wiadomości, że w powiecie chełmińskim stwierdzono urzędowo zarazę świń a w powiecie wąbrzeskim wściekliznę u psów.

Toruń, dnia 9 grudnia 1929.

Starosta Powiatowy Dr. Bogocz.

Ogłoszenie w sprawie wyborów do Sejmiku Powiatowego w okręgu wyborczym nr. I. Grębocin powiatu toruńskiego.

W okręgu wyborczym nr. I. z siedzibą w Grębocinie uznaliśmy następujące listy kandydatów za ważne.

Lista nr. I.

1. Czarnecki Albin Mateusz
   ur. 22. lutego 1876 rolnik w Młyńcu.
2. Śmieszny Bernard
   ur. 20 sierpnia 1892 rolnik w Lubiczu
3. Blachowski Piotr
   ur. 21 maja 1884 rolnik w Złotorji
4. Wesołowski Jan
   ur. 16 lipca 1900 rolnik w Grębocinie
5. Ziółkowski Antoni
   ur. 30 grudnia 1887 rolnik w Rubinkowie
6. Bartykowski Wilhelm
   ur. 26 lutego 1872 rolnik w Lubiczu
7. Gackowski Ignacy
   ur. 10 października 1882 rolnik w Nowejwsi
8. Kosakowski Józef
   ur. 28 lutego 1882 rolnik w Brzezinku

Lista nr. II.

1. Strzelecki Jan
   ur. 13 stycznia 1892 inwalida w Grębocinie
2. Stuczyński Stanisław
   ur. 5 maja 1893 mistrz kow. w Jedwabnie
3. Kowalski Roman
   ur. 3 sierpnia 1880 kolejarz w Lubiczu
4. Praz Zygmunt
   ur. 8 października 1903 robotnik w Lubiczu
5. Strzemkowski Kazimierz
   ur. 8 lutego 1892 kolejarz w Grębocinie
6. Piorkowski Bolesław
   ur. 20 lipca 1889 kolejarz w Lubiczu
7. Majewski Władysław
   ur. 23 listopada 1887 kolejarz w Grębocinie
8. Borkowski Antoni
   ur. 18 grudnia 1893 robotnik w Grębocinie

Lista nr. III.

1. Brock Albert
   ur. 26 marca 1887 rolnik w Grabowcu
2. Kries Ewald
   ur. 8 marca 1880 ziemianin w Sławkowie
3. Trenkel Wilhelm
   ur. 28 września 1875 rolnik w Chełmży
4. Krüger Hugo
   ur. 22 listopada 1870 rolnik w Ołoczynie
5. Fietz Emil
   ur. 6 grudnia 1892 rolnik w Chrapicach
6. Würtz Gerhard
   ur. 20 lipca 1899 rolnik w Nieszawce
7. Kuntze Hanz
   ur. 6 września 1901 kierownik w Rudaku
8. Dobslaff Ewald
   ur. 6 grudnia 1903 rolnik w W. Nieszawce

Głosowanie odbędzie się **w niedzielę, dnia 5 stycznia 1930 od godz. 12—19.**

Mieszkańcy następujących miejscowości głosować będą w tej miejscowości, w której zamieszkują, a więc:

1. mieszkańcy gminy Grębocin,
   w szkole w Grębocinie
2. mieszkańcy gminy Kaszczorek,
   w szkole w Kaszczorku
3. mieszkańcy gminy Lubicz,
   w szkole w Lubiczu
4. mieszkańcy gminy Młyniec
   w szkole w Młyńcu
5. mieszkańcy gminy Nowawieś,
   w szkole w Nowejwsi
6. mieszkańcy gminy Rogówko,
   w szkole w Rogówku
7. mieszkańcy gminy Rubinkowo,
   w szkole w Rubinkowie,
8. [illegible]
   w szkole w Złotorji
9. mieszkańcy obsz. dw. Brzezinko,
   w lokalu zebrań PTR. w Brzezinku
10. mieszkańcy obsz. dw. Gronowo
    w szkole w Gronowie
11. mieszkańcy obsz. dw. Jedwabno,
    w kancelarji dworskiej w Jedwabnie
12. mieszkańcy obsz. dw. Lipniczki
    w kancelarji dworskiej w Lipniczkach.

Mieszkańcy zaś poniżej wymienionych miejscowości głosują w sąsiedniej miejscowości, jak następuje:

1. mieszkańcy gminy Smolnik, Kopanino, Grabowiec
   w szkole w Złotorji
2. mieszkańcy obsz. dw. Bielawy,
   w szkole w Kaszczorku
3. mieszkańcy obsz. dw. Koniczynka,
   w kancelarji dworskiej w Lipniczkach
4. mieszkańcy obsz. dw. Gronówko,
   w szkole w Gronowie.

Głosować wolno tylko na powyżej ogłoszone listy kandydatów. Inaczej głosy są nieważne. Na kartce należy napisać albo numer listy, albo też pierwsze nazwiska z jakiej listy kandydatów albo wszystkie nazwiska jednej listy kandydatów.

Grębocin, dnia 11 grudnia 1929 r.

Okręgowa Komisja Wyborcza:

(—) A. Śmieszny, przewodniczący,
(—) F. Koźlikowski, (—) Stuczyński,
(—) Cieszyński, członkowie.

Koniec działu urzędowego.

Katastrofalne burze na morzu Półn.

Berlin. Na Morzu Północnem i na południowo-zachodniem wybrzeżu Francji szalały wczoraj niezwykle silne burze. Nadbrzeżne stacje iskrowe odebrały wezwanie o pomoc od licznych okrętów znajdujących się na morzu w niebezpieczeństwie.

M. in. znalazł się w niebezpieczeństwie parowiec niemiecki „Lilli Wörmann“, który wyratowany został przez parowiec holenderski.

W zatoce Biskajskiej zatonął, parowiec włoski. Z załogi parowca zdołano uratować jedynie 6 osób, reszta utonęła.

Na wybrzeżu w Gotlandji osiadł na skałach parowiec niemiecki „Aegir“. Z trzech marynarzy statku tego, którzy chcieli się ratować łodzią, jeden zatonął, a dwóch wyratowano.

Statek jest stracony.

W Dieppe olbrzymia fala porwała w morze dwóch ludzi, znajdujących się na wałach nadbrzeżnych. Obaj utonęli.

Burze wyrządziły także liczne szkody wewnątrz kraju i pozrywały cały szereg połączeń telefonicznych i telegraficznych.

71 marynarzy w otchłani oceanu.

Paryż. „Le Journal“ oblicza, że w czasie ostatniej burzy na wybrzeżu La Manche i na Oceanie Atlantyckim zginęło 71 marynarzy.

Z kraju.

Polowanie...

Jak się dowiaduje Ajencja Wschodnia, w ciągu najbliższych dni 10 P. Prezydent uda się na polowanie reprezentacyjne do Białowieży. Prezydentowi towarzyszyć będą przedstawiciele ze świata politycznego, dyplomatycznego i wojskowości. Polowanie potrwa około tygodnia.

Choroba ks. prymasa dr. Hlonda.

„Dziennik Poznański" donosi: Niektóre agencje i pisma podały wiadomość, że ks. kardynał prymas Hlond uległ w ostatnich dniach wypadkowi lotniczemu w Wenecji w powrotnej drodze z Rzymu. Wiadomość powyższa jest całkowicie niezgodna z prawdą, gdyż ks. prymas w ciągu ostatnich miesięcy nie wyjeżdżał zagranicę.

Jak się dowiadujemy, ks. kardynał Hlond zaniemógł w końcu ub. tygodnia z powodu przeziębienia oraz choroby serca i od kilku dni znajduje się w szpitalu SS. Elżbietanek przy ulicy Łąkowej.

Udaremnienie zamachu przez zwrotniczego.

Wczoraj w nocy zwrotniczy na torze między Kalwarją i Leńczami zauważył kilka żelaznych belek, położonych wpoprzek na szynach przez nieznaną zbrodniczą rękę.

Zaledwie zdołał on usunąć belki, nadjechał w pewnym pędzie z Zakopanego pociąg pospieszny. Pociąg byłby niewątpliwie uległ strasznej katastrofie.

Wspaniały dar fabryki belgijskiej na budowę Wawelu.

Dyrekcja fabryki Solvay ofiarowała 50.000 franków belgijskich na urządzenie wnętrza zamku królewskiego na Wawelu.

Olbrzymi pożar w Łodzi.

Wczoraj o godzinie 1-szej w nocy wybuchł pożar groźny w trzypiętrowym gmachu fabrycznym przy ulicy Wólczańskiej 27, należącym do Żelwera i W[illegible], którzy cały szereg pomieszczeń fabrycznych wydzierżawili mniejszym fabrykantom. Pożar powstał na trzecim piętrze w tkalni i rozszerzał się tak gwałtownie, iż mimo, że w akcji ratunkowej brało udział 5 oddziałów straży ogniowej, po 2 godz. bezskutecznych wysiłkach wezwano jeszcze do pom. 3 oddziały straży. Dopiero nad ranem pożar zdołano zlokalizować. Straty olbrzymie, narazie jednak nie zdołano ich ustalić.

Walka z komunizmem na Wołyniu.

Władze bezpieczeństwa województwa wołyńskiego po dłuższej obserwacji przeprowadziły likwidację organizacji komunistycznej powiatu kowelskiego i lub[illegible]skiego. Dzięki energji władz udało się wykryć komitet partji komunistycznej powiatu kowelskiego oraz 6 podkomitetów rejonowych. Wśród aresztowanych znajdują się wybitne jednostki, działające na terenie Wołynia z ramienia partji komunistycznej. Po przeprowadzeniu szeregu rewizji znaleziono u aresztowanych materjał dowodowy w postaci literatury kumunistycznej. Prócz tego dzi łacze komunistczni prowadzili akcję na rzecz Mopru. Wśród aresztowanych znajdują się m. in. Chajdel Gellet, wybitny działacz komunistyczny na terenie Kowla, Kopajczuk Filip, karany już przedtem za działalność komunistyczną, Schepman Boruch, członek powiatowego komitetu, Semen Makarczyk oraz Kupierstein.

Podczas rewizji niektórzy z aresztowanych starali się zniszczyć dowody rzeczowe paląc je jednakże wywiadowcy przeszkodzili temu. Aresztowano również członków rejonowych komitetu w Kołobachu, Poworsku, Rachnie, Maciejowie. Aresztowanych komunistów oddano do dyspozycji prokuratora przy sądzie okręgowym w Łucku.

Zapowiedź ważnych enuncjacyj ze strony rządu.

Podobno i Marszałek Piłsudski ma zabrać głos.

Warszawa, 12. 12. Jak się dowiadujemy w najbliższych dniach należy oczekiwać ważnych enuncjacyj jednego lub 2-ch ministrów — członków obecnego gabinetu na temat sytuacji polityczno-przesileniowej.

W kołach parlamentarnych krążą również pogłoski, że Marszałek Piłsudski ma ogłosić artykuł względnie jakąś enuncjację na temat wytworzonej sytuacji polityczno-przesileniowej.

Warszawa, 12. 12. Konferencje u pana Prezydenta na Zamku trwały wczoraj w dalszym ciągu. Wczoraj przyjęci zostali kolejno prezesi klubów Rybarski (Narod.), Dąbski (Str. Chłopskie), Dębski (Piast).

P. Prezydent stawiał posłom pytania. Główne tezy na obecną sytuację polityczną zostały ujęte na piśmie. Podczas rozmów był obecny jedynie syn p. Prezydenta radca Michał Mościcki, który prowadził pewnego rodzaju protokół.

Na dziś zaproszeni zostali posłowie Chaciński (Ch. D.), Chądzyński (NPR), Smulikowski (PPS — frakcja rewolucyjna) i Rozmaryn (Koło Żyd.). Konferencje te dziś prawdopodobnie nie zostaną ukończone.

P. Prezydent zamierza zaprosić jeszcze szereg osób z poza parlamentu.

Warszawa, 12. 12. Premjer Świtalski przyjął dzisiaj ministrów Zaleskiego, Matuszewskiego, Niezabytowskiego, Kwiatkowskiego i Prystora.

Warszawa, 12. 12. Poseł Dębski i Dąbski odmówili dziennikarzom udzielenia informacyj o przebiegu konferencji na Zamku oświadczając, iż informacyj udzielić może tylko Pan Prezydent Rzplitej.

Warszawa, 12. 12. Jak się dowiadujemy marsz. Piłsudski pilnie śledzi przebieg obecnej polityki wewnętrznej, o czem informuje go pułk. Sławek.

Bandycki napad na posterunkowego policji.

Ze Starogardu donoszą: Posterunkowy P. P. z Żabna podczas patrolowania w nocy spostrzegł dwóch osobników, wiozących większy transport mięsa ze Starogardu w stronę Zblewa.

Dzielny policjant zdołał ustalić, że mięso to pochodzi z kradzieży w Kokoszkach, gdzie nieznani bandyci dokonali śmiałej kradzieży z włamaniem na zagrodę rolnika P.

P. Bocian zatrzymał rzezimieszków celem odstawienia ich do więzienia w Starogardzie.

Przez pewien czas złodzieje posuwali się posłusznie w stronę grodu Kociewia. W pobliżu cmentarza katolickiego jeden złodziej począł uciekać. Na wołanie „stój bo strzelam" uciekający nie zareagował; padł strzał. W tym momencie drugi złodziej uderzył policjanta w głowę kastetem, p. Bocian upadł na ziemię. Bandyci rozbroili stróża bezpieczeństwa i pozostawili go mocno poturbowanego w rowie przy szosie.

Pod osłoną mgły bandyci zdołali zbiec. Na drugi dzień policja ze Starogardu urządziła generalną obławę, która uwieńczona została pomyślnym rezultatem. Skradziony łup złodziei i karabin odnaleziono, rzezimieszkowie wprawdzie uciekli, jednak policja częściowo zdołała ustalić nazwiska zwyrodniałych bandytów.

Klemens Junosza.

Stracone szczęście.

(Ciąg dalszy). (40

— Przyznaj pan, żem go nie zawiodła; ten widok wart jest pędzla artysty.

— A przecież taki powszedni.

— Nie, niepowszedni; w moich oczach jest oryginalny i dlatego przychodzę tu często aby się nim zachwycać. Powiedz mi, panie sąsiedzie — rzekła, patrząc panu Janowi w oczy — czy dawno znasz panną Martę z Zielonki.

Niespodziewane to pytanie zmieszało trochę sędzica.

— Dość dawno — odpowiedział po chwili. — Skąd pani na myśl przyszło to pytanie?

— Kobiety są wogóle ciekawe.

— Nawet samotnice?

— Samotność nie odbiera cech wrodzonych, powiedziałabym, że je potęguje nawet; a że tak jest, dowiedzie drugie pytanie, które panu zadam.

— Słucham pani.

— Ona mi się wydaje bardzo zakochaną, czy to prawda?

— Skąd ja mogę o tem wiedzieć.

— Jesteś pan nieszczery, a pomiędzy przyjaciółmi... Masz tobie! nadałam panu tytuł, którego może pan nie zechcesz.

— Przed chwilą wziąłem różę, teraz przyjmuję przyjaźń, dziękując za drugą bardziej jeszcze.

— I obydwa te dary zasuszył pan zapewne dobrze. Byle tylko nie w jakich starych rejestrach gospodarskich.

— Więc w najpiękniejszym poemacie lub romansie... czy zgoda?

— Najzupełniejsza... ale wzamian za przyjaźń proszę o otwartość chcę poznać stan serca panny Marty.

— Dlaczego nie zapyta pani o to jej samej?

— Bo ją mam zamiar zapytać o stan twego serca, mój panie sąsiedzie szanowny.

— To już zakrawa na szykanę.

— Nie, to tylko ciekawość... Ciekawość taka, jaką wzbudza w nas naprzykład podróżnik, powracający z odległych a nieznanych krain. Każdy zarzuca go pytaniami... wszak prawda? Otóż widzisz pan, dla mnie właśnie piękna kraina miłości jest terra incognita, jak mówi ów pan otyły, z dużemi wąsami, którego miałam sposobność poznać w Zielonce. Co nieznane to ciekawe, nieprawdaż? i dlatego w aśnie radabym się was moim pańswo zapytać: gdzie leżą te ponętne krainy wioślanych zachwytów? jaka droga do nich prowadzi, jaki klimat w nich panuje, kto je zaludnia? rzeczywiście ludzie, czy też jakie duchy o białych skrzydłach. Czy się tam śmieją, czy płaczą?

— Jednem słowem, idzie o bagatelkę, o geografję tej zaczarowanej krainy.

— Będę panu bardzo wdzięczna za jasny i przystępny wykład.

— Niestety! trafiłaś pan na specjalistę.

— Nie uciekaj się pan do wybiegów; pamiętaj, że mieszkamy w jednej parafji.

— Więc cóż stąd?

— Głos parafji wskazał mi pana jako biegłego.

— Tym razem głos był fałszywy.

— Znowuż wymówka! Widzę ze smutkiem, że nic się nie dowiem od pana. Patrz pan, jakie to jezioro jest spokojne i ciche, ledwie kiedy niekiedy zmarszczy się powierzchnia wody, gdy jaskółka ją skrzydłem potrąci, albo rybka plunie; czy w zaczarowanej krainie panuje taki sam spokój? Ale prawda, pan o tem podobno nic nie wiesz. Wracajmy do domu. Na drodze, tej oto, która od lasu idzie i ponad jeziorem się ciągnie, dostrzegam czarny punkcik. To ojciec mój powraca z lasu, będzie bardzo szczęśliwy, zastawszy tak miłego gościa.

Szli przez jakiś czas milczący pod cieniem świerkowych gałęzi, które jak baldachimy unosiły się nad ich głowami.

— Powiedz mi pan szczerze — odezwała się panna Izabela — czy nie nadużyłam pańskiej cierpliwości, zarzucając go pytaniami przed chwilą? słyszałam albowiem, czy też może czytałam w jakiejś powieści, że ci, którzy powracają z krainy zachwytów, albo też zamieszkują w niej stale, są bardzo małomówni, i niechętnie opowiadają o wrażeniach, jakich doznawali lub doznają. Jeżeli tak jest rzeczywiście, to cofam wszelkie pytania i proszę, chciej je pan uważać za niebyłe. Nie zastanawiałam się nad tem, że zbrodnią jest ściągać kogoś z obłoków.

Zanim pan Jan zdążył odpowiedzieć, z alei sąsiedniej wyszła ciocia. Szła o tyle szybko, o ile tusza jej pozwalała na to.

— Ach, Iziu — rzekła — założyłabym się, że byliście państwo nad jeziorem.

— Tak, ciociu.

— Domyślałam się. Powiadam panu, Izia szczególnie lubi jeziora, przepada za jeziorami, mieszkałaby na jeziorze.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza.

Grudziądz (Złodzieje w mieszkaniu). Do mieszkania p. Klinieckiego Stanisława, montera, zam. przy ul. Budkiewicza, w czasie jego nieobecności w Grudziądzu, zakradli się nieznani dotąd osobnicy, i skradli różne rzeczy oraz część garderoby wartości około 600 zł.

Przypuszczać należy, iż kradzieży tej dokonali wspólnicy osławionego włamywacza Grochota, który jak wiadomo obecnie znajduje się w więzieniu. Część szajki udało się policji unieszkodliwić, natomiast pozostali widocznie jeszcze grasują na terenie Grudziądza.

Miejmy nadzieję, że i ta reszta w najkrótszym już czasie zostanie ujęta.

Przedświąteczna wenta gospodarcza. W niedzielę, dn. 15 bm. o godz. 2 po poł. każdy, kto pospieszy na przedświąteczną wentę gospodarczą, urządzoną na cele Polskiego Białego Krzyża w parku „Wiktorji“ w Toruniu będzie się mógł przekonać naocznie, że takiej ilości przeróżnych praktycznych fantów, jak i nader cennych artykułów żywnościowych, żywego i bitego drobiu nie nagromadzono jeszcze dotychczas przed żadną tomolą, czy loterją fantową.

I każdy, kto tylko tam zawita (wstęp 30 gr. dla dzieci 20 gr.) będzie musiał wygrać jakiś fant, o ile zakupi los za 5o gr., albowiem wobec mnogiej ilości fantów, niemal co drugi los będzie musiał stanowić poważną i wartościową wygraną.

Kąkol, pow. toruński. (Z naszej wioski). Obszar dworski: Dybowo, oddalony od miasta Torunia 14 klm., Gniewkowa 16 klm. i Solca 16 klm. stanowią gminy: Kąkol, Cierpice, Rejencja Glinki.

W tym to zakątku od 1928 r. zaczęło powoli rozwijać się życie, początkiem było założenie Kółka Rolniczego, potem Kasy „Stefczyka“ następnie wyjednano pozwolenie na odprawianie Nabożeństwa w sali szkolnej w Rejencji.

Pomimo, że w wyżej wymienionym obszarze gleba jest uboga (zaledwie VII klasy), lecz bardzo gęsto zamieszkała przez ludność roboczą.

Ażeby nie dopuścić do upadku moralnego mieszkańców tutejszych, zakrzątnięto się około budowy kaplicy. Pomimo że ludność jest ubogą, w niespełna rok na powyższy cel zdołano zgromadzić już 3.000 zł., a z wiosną ma rozpocząć się budowa sama.

W tej pracy dużo zawdzięczamy ks. proboszczowi Domachowskiemu z Podgórza, który przy urządzaniu zabaw na powyższy cel nigdy nie odmówił swego poparcia.

W dniu 1 grudnia z inicjatywy ks. proboszcza Domachowskiego dane było przedstawienie amatorskie zespołu młodzieży chrześcijańskiej z Podgórza pod kierunkiem ks. Proboszcza Domachowskiego. Zawdzięczając kierownikowi zespół ze swego zadania wywiązał się znakomicie. Przedstawienie odbyło się w Cierpicach na sali p. Eisenharta. Sala była wypełniona po brzegi. Czysty dochód został przeznaczony na budowę kaplicy.

Ks. proboszczowi Domachowskiemu jak również zespołowi młodzieży. Komitet budowy kaplicy składa serdeczne „Bóg zapłać“.

Grudziądz. (Wzniosły obchód). Tow. Gim. „Sokół“ I. w Grudziądzu urządziło tradycyjnym zwyczajem obchód ku czci powstania listopadowego, który odbył się w niedzielę d. 8 bm. w, Tivoli

Niestety obchód nie wypadł tak, jak by sobie życzyć należało choć przygotowany był pod każdym względem dobrze. Zarząd gniazda nie szczędził ani trudu ani kosztów, aby uroczystość tę upiększyć, aby naprawdę była to najpoważniejsza w chwili obecnej uroczystość ku czci 99-lecia odruchu Narodu przeciw siepaczom, carom rosyjskim.

Piękny wykład wygłosił p. prof. Bałuchowski, i pięknych słowach przedstawił zebranym zmaganie się Narodu polskiego z jego wrogami. Podkreślił poświęcenie dla dobra kraju i bohaterstwo bezprzykładne ojców naszych i gorąco zachęcał, abyśmy szli tą własne drogą, zawsze gotowi do Ofiar z gorącej miłości dla ukochanej Matki — Ojczyzny.

Koncert wykonała sekcja Mandolinistów, która pod bat. dyrygenta p. Zielińskiego odegrała: I. opr. L. Figlerowicz, 2. Intermezzo, M. Rhode, 3. Wiązanka melodja polskich W. Osmański,

Podnieść trzeba z uznaniem że koncert wypadł nadspodziewanie dobrze.

KRONIKA

Chełmża, dnia 12 grudnia 1929 r.

KALENDARZYK.

Czwartek: Sabby, Łucjusza.
Piątek: † Łucji, Otylji, Sart.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Napiórkowski.

NOCNY DYŻUR APTEK.

„Apteka pod Orłem“ p. Wolskiego.

— **Poświęcenie kapliczki SS. Elżbietanek.** W dniu wczorajszym jako w 25-letnią rocznicę istnienia Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo, odbyło się o godz. 9-ej w nowo zremontowanej kaplicy ss. Elżbietanek nabożeństwo, które celebrował ks. prałat Szydzik. Uroczystego aktu poświęcenia kapliczki dokonał także ks. celebrans.

Wieczorem odbyła się w „Willi Nowej“ uroczysta akademja.

— **Djablik dziennikarski.** We wczorajszym numerze „Przeglądu“ zakradł się djablik, lecz tym razem nie drukarski, ale dziennikarski.

Przez zbyt spieszne pisanie artykułu „Otwarcie kina „Słońce“, autor przez nieuwagę zatytułował p. Marwińskiego... dyrektorem K. K. O.

W związku z nieścisłością tej nominicji p. Marwińskiego, podajemy, żedyrektorem K. K. O. jest nie p. M., lecz p. Augustyniak. Redakcja.

— **Choroby zakaźne.** W ub. kwartale zanotowano ogółem 98 wypadków chorób zakaźnych. Naczelne miejsce zajmuje gruźlica, stwierdzono ją bowiem w 19 wypadkach. Pozatem zanotowano: dur w 17 wypadkach płonicę 14 błonicę 12, kur czyli tw. różyczka 3, jaglicę, odrę 5, krztusiec 8, hiszpankę 3, tężec 1 i 4 wypadki zapalenia nagminnych opon mózgo-rdzeniowych.

— **10 lat polskiego Pomorza.** W styczniu i lutym r. 1930 obchodzić będzie Pomorze 10-lecie oswobodzenia od jarzma pruskiego. Z tej okazji ukaże się w Toruniu bogato ilustrowana „Księga Pamiątkowa 10-lecia Pomorza, która po przedzona przedmową p. wojewody pomorskiego, zawierać będzie szereg wyczerpujących prac, dotyczących historji Pomorza do najnowszych czasów, udziału naszej dzielnicy w walkach powstańczych i wojnie polsko-bolszewickiej, spraw samorządowych, wojskowych, przemysłowo-handlowych, rolnych i komunikacyjnych. W prenumeracie kosztować będzie oprawny egz. Księgi zł. 25, — (po wyjściu książki cena wynosić będzie 30 zł.). Osoby, chcące sobie zapewnić to momentalne wydawnictwo w prenumeracie, zechcą zwrócić się p. adr.: Wydaw. Księgi Pamiątkowej 10-ciolecia Pomorza. Toruń, ul. Łazienna 2.

— **Pisać atramentem.** Wszystkim naszym korespondentom zwracamy raz jeszcze uwagę, że notatki przeznaczone do druku winny być pisane po jednej stronie kartki i atramentem, a nie ołówkiem. Niezastosowanie się do tego utrudnia pracę zecerowi.

— **Przypomnienie.** Przypomina się, że w miesiącu styczniu 1930 r. należy zgłosić w Urzędzie Skarbowym, według powszechnej ustawy stemplowej, świadectwa od umów i dzierżaw — jeżeli czynsz wynosi więcej jak 440 zł. rocznie.

— **Kto może przebywać w nocy w zamkniętych dworcach kolejowych.** Podług rozporządzenia ministra kolei w sprawie tymczasowych przepisów o przestrzeganiu porządku na kolejach, w godzinach gdy poczekalnie dworców stacyjnych są zamknięte dla publiczności, mogą z nich korzystać, zgodnie z obowiązującemi przepisami, następujące osoby: a) podróżni, którzy po przybyciu pociągiem z powodu spóźnienia, ulewy lub braku środków przewozowych nie mogą udać się do miejsca, będącego celem ich podróży, b) podróżni, którzy z powodu zasłabnięcia w drodze pozostawają na dworcu stacyjnym do czasu udzielenia im pomocy lekarskiej; c) osoby którzy z powodu nieszczęśliwego wypadku w drodze szukają schronienia na dworcu stacyjnym, jako w jedynie dostępnym i zamieszkałym w danej miejscowości budynku, do czasu ustąpienia okoliczności, które wywołały konieczność szukania tego schronienia.

Wyjaśnienie.

W związku z mającem się odbyć w dniu wczorajszym otwarciem nowego kina „Słońce“ oraz wyświetleniem pierwszego obrazu toruńskiej wytwórni „Marwin-film“ donosimy uprzejmie P. T. Obywatelstwu, że powyższe odbyć się nie mogło w dniu wczorajszym, gdyż wytwórnia „Marwin-film“ nie dostarczyła nam ministerjalnej legitymacji filmowej, wobec czego miejscowe Władze obrazu „Panienka z chmur“ zatwierdzić nie mogły.

Przepraszamy zatem bardzo P. T. Obywatelstwo za zawód, jednak my w nim winy nie ponosimy, oraz starać się będziemy, by powyższy obraz możliwie w najkrótszym czasie wyświetlić.

Zaznaczamy na końcu, że bilety wcześniej nabyte są **pełnomocne**.

Przepraszając P. T. Obywatelstwo prosimy o łaskawe poparcie

Dyrekcja kina „Słońce“

— **Telegramy świąteczne.** „W okresie przedświątecznym można nadawać za zniżoną opłatą telegramy gratulacyjne w obrocie ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki Północnej, do państw Ameryki Środkowej, Południowej i Indyj Zachodnich.

Nabywca telegramu = X L T = może podać dowolny tekst w języku polskim lub kraju przeznaczenia, lecz treścią telegramu muszą być życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia lub Nowego Roku.

Telegramy zawierające życzenia świąteczne przyjmuje się od dnia 13-go grudnia do 1-go stycznia włącznie.

Bliższych informacyj udzielają urzędy pocztowo telegraficzne.

— **Ku uwadze organizacji Kult. — oświatowych.** Zbliża się okres świąteczny i karnawałowy, w którym wszelkie organizacje kult. oświatowe urządzą widowiska sceniczne. W związku z tem wzmaga się zapotrzebowanie na teatralne stroje polskie i obce. Referat Oświatowy komunikuje, że istnieje specjalna instytucja społeczna Pomorski Związek Teatrów Ludowych w Toruniu, ul. Chełmińska 14 która posiada bardzo bogatą szatnię i rekwizytorkę i za niską opłatą wypożycza wszelkie stroje i rekwizyty. Wobec ogromnego zapotrzebowania z całego Pomorza, jakie się objawia w tym okresie, należy zgłaszać piśmienne zapotrzebowanie conajmniej na trzy tygodnie naprzód P. Zw. T. L. posiada także obszerną bibljotekę sztuk teatralnych które można również za niewielką opłatą wypożyczać lub też nabyć. P. Szczepan Tarnowski, kier. szkoły poszechnej Łebczu, pow. morski, posiada niektóre stroje i rekwizyty, które za pewną opłatą wypożycza.

Autentyczność 5. złotowek srebrnych. Jak się dowiadujemy ze źródeł miarodajnych monety srebrne 5-cio złotowe, będące obecnie w obiegu, wykonane są częściowo w mennicy państwowej w Warszawie, częściowo zaś w mennicy królewskiej w Brukseli.

Monety wykonane w Warszawie opatrzone są znakiem menniczym, umieszczonym ponad podstawą postaci alegorycznej z lewej strony. Monety wykonane w mennicy królewskiej w Brukseli znaku tego nie posiadają. Wobec powyższego brak na monecie znaku menniczego nie może służyć za podstawę do kwestjonowania jej autentyczności.

Kino „Kristal“.

Dziś poraz ostatni ukaże się na srebrnym ekranie „Kristalu“ wspaniały dramat morski na tle miłości, zdrady i nienawiści pt. „**Łódź podwodna U-20**“.

Kto chce użyć emocji w występie scenicznym, niech dziś spieszy do „Kristalu“.

Giełda zbożowa

POZNAŃ dnia 11 12. 1929 roku
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto	25,75—26,25
Pszenica	36,50—38,50
Jęczmień przemiałowy	25,00—26,00
Jęczmień browarowy	27,00—30,00
Owies	21,00—23,00
Mąka żytnia 70 proc.	39,50—00,00
Mąka pszen. 65 proc.	57,00—61,00
Otręby żytnie	16,00—17,00
Otręby pszenne	18,00—19,00

KINO KRYSTAL

Kolejowa 24.

Tylko jeszcze **dziś!**
Wielkie arcydzieło

Początek seansów:
o godzinie 7^{15} i 9^{15}.

Wielki film morski o bohaterstwie, miłości i nienawiści p. t.

„Łódź Podwodna U - 20"

Działanie torped okrętowych! Walki na dnie morza.
Walki na pełnem morzu.

NADPROGRAM podwójny: **Występ na scenie!**

CENY MIEJSC: Loża 1,50, rez. i balkon 1,20, I. miejsce 0,80, II. m. 0,50.

Zawiadomienie!

Z dniem **1 grudnia** przejąłem **Przedsiębiorstwo Rolniczo-Handlowe od p. ANTONIEGO FEESERA**

przy ul. Chełmińskiej 21 (dawn. Cerealja)

Z okazji tej polecam:

MĄKĘ żytnią i pszenną I jakości
WĘGIEL i drzewo opałowe
Paszę, nasiona wszelkiego rodzaju, sztuczne nawozy pp.

Kupuję w każdej ilości:

Zboże i nasiona wszelkiego rodzaju
po najwyższych cenach dziennych

Tadeusz Radomski
Przedsiębiorstwo rolniczo-handlowe
Chełmża — Pomorze
ul. Chełmińska 21 Telefon 137

Powołując się na powyższe ogłoszenie, dziękuję mojej Szan. Klienteli uprzejmie za zaufanie, jakiem mnie dotychczas darzyła i proszę o odnoszenie się z tem samem zaufaniem do mego nast. p. Tadeusza Radomskiego.

ANTONI FEESER.

Komunalna Kasa Oszczędności
miasta Chełmży
W CHEŁMŻY

:-: Instytucja o pupilarnej pewności :-:
Załatwia wszelkie czynności bankowe

Za wszelkie zobowiązania Kasy odpowiada gmina miasta Chełmży.

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe za oprocentowaniem w stosunku rocznym 10%

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 13 bm. o godz. 10-ej przed poł. sprzedam za gotówkę najwięcej dającemu

1 męski rower (Tornedo Nr. 13565)
1 wirówka „Gerke" na 350 ltr.
1 wirówka „Minora" Nr. 65

Zbiórka licytantów na Rynku w Chełmży.

Chełmża, dnia 12. XII. 1929 r.
Gramowski, kom. sądowy.

Piłki

w rozmaitych wielkościach i kolorach ma stale na składzie.
Skład papieru Druk. Przemysł.

Hallo! Hallo!

GWIAZDKA się zbliża!

Najwyższy czas uzupełnić swoje zapotrzebowania gwiazdkowe

Fajans, porcelana, szkło prasowane i stołowe, **łyżki, noże, widelce** stalowe i alpakowe, **serwisy** kawowe, obiadowe i likierowe

jako PREZENTY GWIAZDKOWE

kupisz najtaniej w składzie **sprzętów domowych**

Wojciech Balcerowicz
CHEŁMŻA — Rynek 13.

Przyjdź i przekonaj się bez przymusu kupna!

P. P. Urzędnikom na raty

Strój choinkowy

we wszelkim wyborze i po bardzo niskich cenach już nadszedł i jest do nabycia.

Skład papieru
Druk. Przemysłowej.

Biję świnie

prywatnie, a także wykonuję wyroby mięsne. Zgł. przyjmuje

R. URBAŃSKI
Chełmża
ul. Hallera 19

Tysiące

chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie et cetera, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej.

Adres:
Liszki - Apteka

TERAZ
LUB NIGDY

należy wykorzystać nadarzającą się okazję. Zbliża się bowiem Gwiazdka. Narzekamy dziś wprawdzie na brak gotówki, jednakże każdy w okresie przedgwiazdkowym najwięcej kupuje.

Każde przedsiębiorstwo wyjdzie zwycięsko z trudnego położenia, o ile będzie umiało zjednać sobie klientelę. Sposób na to przecież tak łatwy: Należy poprostu nadać **reklamę** do jednego z najpoczytniejszych pism codziennych — a tem jest bezwarunkowo **„PRZEGLĄD POMORSKI".** Wszystko inne samo się znajdzie.

Zatem hasłem wszystkich pp. Kupców i Przemysłowców na dziś i dni następne niechaj będzie:

TERAZ lub NIGDY
umieścić reklamę w Przeglądzie Pomorsk.

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA

GRUDZIĄDZ
Plac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —

w kier.: Chełmna, Świecia i Nowego

w kier.: Wąbrzeźna i Łasina.

Obiady z **3 dań 1,35 zł.** gorące potrawy oraz napoje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego 5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja á la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: Józef Grzeszkowiak.

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —